

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 376/2018-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. októbra 2018 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKČIA] – [REDAKČIA] [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Schmidlom, advokátska kancelária, Záhorácka 11/A, Malacky, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 328/2003 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČIA] – [REDAKČIA] [REDAKČIA] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 328/2003 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 328/2003 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. [REDACTED] [REDACTED] – [REDACTED] [REDACTED]
p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDACTED] [REDACTED] – [REDACTED] [REDACTED]
p r i z n á v a úhradu trov právneho zastúpenia v sume 374,80 € (slovom tristosedemdesiatštyri eur a osemdesiat centov), ktorú je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť na účet advokáta JUDr. Petra Schmidla, advokátska kancelária, Záhorácka 11/A, Malacky, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 376/2018-11 z 11. júna 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] – [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 328/2003 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti predovšetkým vyplynulo:

«... V predmetnej veci sa sťažovateľ svojím žalobným návrhom doručeným na Okresný súd Bratislava I dňa 10.12.2003 domáha zaplatenia sumy 66.553,81 eur s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia. Svoj návrh sťažovateľ odôvodnil tým, že na vlastné náklady vybudoval energetické dielo s príslušenstvom - rekonštrukcia

trafostanice Diakovce. Toto dielo na základe zápisu zo dňa 14.12.1994 odporca (žalovaný) Západoslovenská energetika, a. s... zmenil a začal ho využívať pre svoju potrebu. Okrem toho žalovaný bez jeho súhlasu a proti jeho vôli z diela demontoval a odviezol transformátor, čím sa tak obohatil na škodu sťažovateľa. Na Okresnom súde Bratislava I je predmetná vec vedená pod č. konania: 26Cb 328/2003.

Zákonná sudkyňa JUDr. Andrea Hrneková odo dňa podania predmetného návrhu sťažovateľky, t. j. dňa 10.12.2003 do dňa 30.06.2010, kedy po prvýkrát rozhodla vo veci samej rozsudkom, vykonala niekoľko procesných úkonov... Dňa 07.03.2012 na základe podaného odvolania sťažovateľa zo dňa 14.07.2010, Krajský súd v Bratislave uznesením, sp. zn. 3Cob/11/2011-135, rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 30.06.2010 zrušil a vec tomuto súdu vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd Bratislava I do dnešného dňa vo veci meritórne nerozhodol. Až dňa 19.10.2015 bolo vo veci odročené pojednávanie na neurčito za účelom nariadenia znaleckého dokazovania. Dňa 25.09.2017 mi ako právnemu zástupcovi sťažovateľky bola doručená výzva k predloženiu otázok na znalca, čo je po skoro dvoch rokoch odo dňa odročenia na neurčito. Vzhľadom k tomu, že sa jedná o reštančnú vec z roku 2003 sa domnievame, že Okresný súd Bratislava I nekoná, čím porušuje právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR, ani právne či skutkovo náročný spor nesmie trvať neprimerane dlhú dobu, čo je v danom prípade skoro 14 rokov. Časový horizont toho, kedy sa účastníkovi konania dostáva konečného rozhodnutia vo veci, je neoddeliteľnou súčasťou meradiel celkovej spravodlivosti podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Čím je tento časový horizont dlhší, tým viac sa rozostrejú kontúry spravodlivosti ako v očiach dotknutých účastníkov konania, tak aj vo všeobecnom vnímaní verejnosti a verejnej mienky.

Následne bola podaná predsednícke Okresného súdu Bratislava I sťažnosť podľa § 62 ods. 1 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch na postup Okresného súdu Bratislava I. Predsedníčka OS BA I, JUDr. Anna Kašajová, v upovedomení o vybavení sťažnosti zo dňa 16.10.2017 skonštatovala, že táto sťažnosť na prietahy v konaní je čiastočne dôvodná, a to za obdobie od 29.02.2016 do 12.12.2016 a za obdobie od 12.12.2016 do 24.08.2017. Za tieto prietahy sa v mene štátnej správy súdov ospravedlnila a predmetnú vec zaradila medzi tzv. sledované veci s režimom kontroly spisov.

... Sťažovateľ touto sťažnosťou namieta porušenie svojho základného práva... podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) a... podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ku ktorému došlo nesprávnym procesným postupom Okresného súdu Bratislava I, teda došlo k zbytočným prietahom v konaní.

... Sťažovateľ je toho právneho názoru, že „postup súdov v predmetnej veci sa od 07.03.2012 vyznačuje nečinnosťou, ako aj neefektívnou činnosťou, ktorej dôsledkom boli nielen zbytočné prietahy v jednotlivých obdobiach konania, ale aj celková neprimeraná dĺžka doterajšieho konania.

... Vzhľadom na celkovú dĺžku posudzovaného konania v trvaní skoro štrnástich rokov a zjavne neefektívnu činnosť okresného súdu je potrebné zhodnotiť celé konanie ako neefektívne a nesprávne bez vyhodnocovania jednotlivých čiastkových úkonov okresného súdu. Vzhľadom na tento neefektívny postup okresného súdu je namieste konštatovanie, že v posudzovanom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 od. 1 dohovoru.

Neprimeraná dĺžka konania sa priamo odráža v dôvere občana v štát, v jeho inštitúcie a v právo, čo je základnou podmienkou pre fungovanie legitímneho demokratického a právneho štátu. Nedodržiavanie týchto princípov konajúcou sudkyňou podľa nášho názoru malo za následok porušenie práva na fair proces... v jeho časovej dimenzii. Nečinnosťou Okresného súdu Bratislava I došlo k porušeniu namietaných ústavných práv, a preto je aj na mieste priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie. Sťažovateľ, preto žiada aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 5 000 € z dôvodov uvedených v sťažnosti, poukazujúc najmä na dlhotrvajúcu právnu neistotu.

... Právomoc Ústavného súdu SR je založená na základe ustanovenia čl. 127 ods. 1 poslednej vety Ústavy SR. Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha uplatnenia svojich základných práv, ktoré boli rozhodnutiami porušovateľov práva porušené. Vzhľadom k tomu, že predsedníčka Okresného súdu Bratislava I skonštatovala dôvodnosť podanej sťažnosti podľa § 62 ods. 1 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch, nie je potrebné zo strany sťažovateľa podať ďalší opravný prostriedok na ochranu jeho základných práv alebo slobôd.

... Sťažovateľ navrhuje, aby Ústavný súd SR prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie, po prejednaní veci sťažnosti vyhovel a nálezom vyslovil:

1.) Základné právo sťažovateľa na spravodlivé prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa... čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 328/2003, porušené bolo.

2.) Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 328/2003 sa prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

3.) Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od doručenia nálezu.

4.) Najvyšší súd SR (zrejme má byť Okresný súd Bratislava I, pozn.) je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 374,81 Eur na účet jeho právneho zástupcu... do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.»

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. 1 SprV 371/2018 z 3. augusta 2018, ku ktorému bolo pripojené aj vyjadrenie zákonnej sudkyne.

3.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla tieto relevantné skutočnosti:

„... dovoľujem si Vám v úvode môjho vyjadrenia ku konaniu vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 26 Cb 328/2003 oznámiť, že netrvám na ústnom pojednávaní doručenej ústavnej sťažnosti. Súhlasím s tým, aby podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení sudcov v znení neskorších predpisov Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti, ak dospeje k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

... Žaloba, ktorou sa sťažovateľ pôvodne domáhal náhrady škody vo výške 38.257,32 € (1.152.540,- Sk) a náhrady trov konania bola doručená Okresnému súdu Bratislava I dňa 10.12.2003.

... Aj keď je nepochybné, že tunajší súd vo veci sp. zn. 26 C 328/2003 nekonal vždy bezodkladne, som toho názoru, že na celkovú dĺžku konania malo vplyv i to, že v predmetnom konaní tunajší súd musel vyzývať sťažovateľa na odstránenie väd žaloby, ako sa aj zaoberať poplatkovou povinnosťou sťažovateľa z dôvodu rozširovania jeho žaloby. K predĺženiu konania však prispeli aj tieto ďalšie skutočnosti:

- niekoľkonásobná zmena petitov, pričom tunajší súd vyzval sťažovateľa, aby odstránil vady svojich podaní, a to aj opätovne,

- rozhodovanie o návrhoch sťažovateľa na zmenu strán sporu,

- opätovné vyzývanie strán sporu, aby tunajšiemu súdu predložili do konania za účelom znaleckého dokazovania otázku na znalca,

- odročené pojednávania v dňoch 10.04.2013, 24.09.2014, 11.02.2015, 01.07.2015, ktoré tunajší súd musel odročiť z dôvodov najmä na strane sťažovateľa (ospravedlňená neprítomnosť právneho zástupcu sťažovateľa, návrh na mimosúdnu dohodu strán sporu),

- tunajší súd vyzval sťažovateľa, aby kvalifikoval návrh na čiastočné späťvzatie žaloby, pričom sťažovateľ na výzvu tunajšieho súdu nereagoval a späťvzatie návrhu nedoplnil, ani neopravil, následne tak urobil až na pojednávaní konanom dňa 27.04.2009.

Zároveň si dovoľím poukázať na skutočnosť, že spis sp. zn. 26 C 328/2003 sa nachádzal v období od 14.01.2011 do 20.04.2012 na Krajskom súde v Bratislave za účelom rozhodnutia o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku zo dňa 30.06.2010, sp. zn. 26 Cb 328/2003, ktorým tunajší súd žalobu sťažovateľa zamietol.

... K tvrdeniu sťažovateľa, že tunajší súd bol nečinný od vydania rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 07.03.2012, č. k. 3 Cob 11/2011-135 a ani do dňa podania ústavnej sťažnosti vo veci meritórne nerozhodol, ale až dňa 19.10.2015 odročil pojednávanie na neurčito za účelom nariadenia znaleckého dokazovania, s tým že až dňa 25.09.2017 doručil sťažovateľovi výzvu k predloženiu otázok na znalca, čo je po skoro dvoch rokoch odo dňa odročenia pojednávania konaného dňa 19.10.2015 na neurčito si dovoľím uviesť, že od vrátenia spisu z odvolacieho súdu na tunajší súd dňa 20.04.2012, tunajší súd realizoval jednotlivé procesné úkony. Dňa 16.01.2013 vytyčil termín pojednávania na deň 10.04.2013, ktorý odročil na základe žiadosti právneho zástupcu sťažovateľa na deň 27.05.2013. V namietanom období tunajší súd rozhodoval o zmene strán sporu na základe návrhu sťažovateľa, následne vytyčil termín pojednávania na deň

21.05.2014, ktoré na základe žiadosti strán sporu odročil na deň 24.09.2014. Pojednávanie, ktoré sa malo konať dňa 24.09.2014 bolo odročené na žiadosť sťažovateľa na deň 11.02.2015 a to bolo opätovne odročené na žiadosť právneho zástupcu sťažovateľa na deň 08.04.2015. Pojednávanie na deň 01.07.2015 bolo opätovne odročené na žiadosť strán sporu. Tunajší súd sa zaoberal aj návrhom sťažovateľa na zmenu petitu žaloby, ktorý bol opäť nezrozumiteľný a aj opätovne vyzval sťažovateľa na spresnenie návrhu. Následne rozhodol o zmene petitu žaloby. V súčasnosti sa kópia spisového materiálu nachádza u znalca za účelom vypracovania znaleckého posudku.

... V prípade, ak Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje k záveru, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov porušené bolo, aby zvážil dôvodnosť a primeranosť finančného zadosťučinenia a nepriznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v plnej uplatnenej výške...“

3.2 Zákonná sudkyňa v napadnutom konaní JUDr. Andrea Hrneková uviedla chronológiu úkonov vykonaných v danej veci a dodala tieto relevantné skutočnosti:

„... V konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 26Cb/328/2003 sa žalobca žalobou doručenou súdu dňa 10.12.2003 pôvodne domáhal náhrady škody vo výške 38.257,32 EUR (1.152.540,00 Sk) a náhrady trov konania.

Žalobca v žalobe nedostatočne označil súd, strany sporu a nepripojil výpis žalobcu, preto súd uznesením zo dňa 24.08.2004 (č. l. 21) vyzval žalobcu na odstránenie uvedených vád. Súčasne výzvou zo dňa 24.08.2004 (č. l. 22a) vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu vo výške 57.625,00 Sk (1.912,79 EUR).

Podaním doručeným súdu dňa 22.09.2004 (č. l. 23) žalobca doplnil žalobu v časti vytknutých vád a žiadal pripustiť zmenu na strane navrhovateľa.

Uznesením zo dňa 13.04.2005 (č. l. 37) súd pripustil zmenu označenia na strane žalobcu.

Uznesením zo dňa 13.04.2005 (č. l. 39) súd vyzval žalovaného na vyjadrenie k žalobe. Žalovaný sa k žalobe vyjadril vyjadrením doručeným súdu dňa 14.06.2005, ktoré súd následne prípisom zo dňa 24.06.2005 (č. l. 45) doručil žalobcovi na vedomie.

Dňa 30.08.2005 bolo súdu doručené vyjadrenie žalobcu (č. l. 46).

Dňa 14.02.2006 súd vo veci vytyčil termín pojednávania na deň 26.01.2007 (č. l. 48).

Dňa 26.01.2007 sa konalo pojednávanie, na ktorom strany sporu zhodne prehlásili, že sa pokúsia o mimosúdnu pokonávku, príp. o uzavretie zmluvy. Pojednávanie bolo odročené na deň 03.04.2007.

Dňa 05.02.2007 bol súdu doručený návrh žalobcu na pripustenie zmeny žaloby (č. l. 52), v ktorom žalobca rozšíril žalobu o zaplatenie náhrady škody vo výške 380.000,00 Sk. Následne uviedol, že žalovaný žalobcovi naučtoval sumu 473.000,00 Sk za distribúciu el. energie a neoprávnené obohatenie na strane žalovaného je rovné sume 2.005.000,00 Sk.

Keďže doručený návrh žalobcu mal vady spočívajúce v neoznačení účastníka, ktorý podáva návrh; neoznačení veci, ktorej sa návrh týka, a v nezrozumiteľnosti a nejasnosti návrhu, z ktorého nebolo zrejmé, o akú sumu požaduje rozšíriť žalobu, súd uznesením zo dňa 19.02.2007 (č. l. 53) vyzval žalobcu na odstránenie väd podania.

Dňa 09.03.2007 bolo súdu doručené doplnenie návrhu žalobcu (č. l. 56), v ktorom žalobca oznámil, že žiada rozšíriť žalobu o nárok vo výške 852.460,00 Sk a žiadal pripustiť zmenu titulu žaloby a výšku náhrady škody tak, ako to uvádzal v návrhu zo dňa 31.01.2007 (č. l. 52).

Výzvou zo dňa 23.03.2007 (č. l. 57) súd opätovne vyzval žalobcu, aby najneskôr do termínu pojednávania, t.j. do dňa 03.04.2007, uviedol presné znenie petitu žaloby po jej rozšírení, nakoľko ani z doplneného návrhu žalobcu z č. l. 56 súdu nebolo zrejmé, ako presne ma znieť petit žaloby po jej rozšírení.

Žalobca petit žaloby súdu písomne neupravil, zmenu petitu žiadal pripustiť až na pojednávaní dňa 03.04.2007 (č. l. 59), v dôsledku čoho súd na pojednávaní zmenu žaloby pripustil.

Pojednávanie konané dňa 03.04.2007 súd následne odročil na neurčito za účelom výzvy žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku za rozšírenie žaloby.

Uznesením zo dňa 16.04.2007 (č. l. 62) súd vyrubil žalobcovi súdny poplatok za rozšírenie žaloby.

Súd po zaplatení súdneho poplatku žalobcom dňa 03.05.2007 (č. l. 63) vytýčil termín pojednávania na deň 02.10.2007.

Na pojednávani konanom dňa 02.10.2007 súd na žiadosť žalobcu odročil pojednávanie, a to na termín 23.11.2007. (č. l. 68-69) Pojednávanie konané dňa 23.11.2007 bolo odročené na neurčito z dôvodu zvažovania pribratia znalca do konania.

Dňa 04.12.2007 bolo súdu doručené späťvzatie žaloby v časti (č. l. 76).

Z podania žalobcu zo dňa 04.12.2007 síce vyplývala vôľa žalobcu smerujúca k späťvzatiu žalôb), avšak nebolo zrejmé, v akej časti berie žalobca svoj návrh späť a z akého dôvodu, preto súd musel žalobcu vyzvať výzvou zo dňa 29.09.2008 (č. l. 78) na podanie kvalifikovaného návrhu na čiastočné späťvzatie žaloby.

Dňa 08.10.2008 bol spis prevedený výnimkou do senátu 28Cb, sudca JUDr. Marek Števec, PhD. (Dodatok č. 15/2008).

Žalobca na výzvu súdu z č. l. 78 nereagoval žiadnym podaním a späťvzatie návrhu nedoplnil ani neopravil.

Dňa 12.01.2009 bol súdu doručený dopyt žalobcu ohľadom termínu pojednávania (č. l. 80).

Súd dňa 04.02.2009 vytýčil termín pojednávania na deň 27.04.2009 (č. l. 81). Na pojednávani žalobca vzal späť návrh v časti istiny vo výške 473.000.00 Sk. Súd pojednávanie odročil na neurčito.

Uznesením zo dňa 19.05.2009 (č. l. 86) súd konanie zastavil v časti o zaplatenie istiny vo výške 15.700.72 EUR (473.000.00 Sk).

Dňa 16.06.2009 a dňa 10.02.2010 (č. l. 87 a 89) boli súdu doručené dopyty žalobcu ohľadom termínu pojednávania.

Prípisom zo dňa 12.02.2010 (č. l. 88) súd oznámil žalobcovi, že termín nebol vytýčený z dôvodu odchodu zákonného sudcu v odd. 28Cb na stáž.

Dňa 15.03.2010 bol spis opätovne pridelený do senátu 26Cb, sudca JUDr. Andrea Hrneková (č. l. 86).

Dňa 13.05.2010 súd vytýčil termín pojednávania na deň 14.06.2010 (č. l. 90). Pojednávanie bolo odročené za účelom vyhlásenia rozsudku.

Rozsudkom zo dňa 30.06.2010 (č. l. 94) súd žalobcu v celom rozsahu zamietol.

Dňa 15.07.2010 bolo súdu doručené odvolanie žalobcu voči predmetnému rozsudku (č. l. 97).

Súd výzvou zo dňa 19.07.2010 (č. l. 106) vyrubil žalobcovi súdny poplatok za odvolanie.

Súd výzvou zo dňa 19.07.2010 (č. l. 108) vyzval žalovaného na vyjadrenie k odvolaniu.

Na základe vrátenia spisu Krajským súdom v BA (č. l. 112) súd doručoval rozsudok právnemu zástupcovi žalobcu (pokyn č. l. 113 zo dňa 10.11.2010).

Dňa 14.01.2011 bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave (č. l. 114). Spis bol Okresnému súdu Bratislava I vrátený na ďalšie konanie dňa 20.04.2012.

Pokynom zo dňa 24.04.2012 (č. l. 136) súd doručil uznesenie odvolacieho súdu stranám konania.

Dňa 16.01.2013 (č. l. 139) súd vytýčil termín pojednávania na deň 10.04.2013.

Dopytom doručeným súdu dňa 07.02.2013 (č. l. 137) žiadal žalobca o informáciu ohľadom termínu pojednávania.

Dňa 22.02.2013 súd e-mailom oznámil žalobcovi termín pojednávania, na ktorý bude volaný aj písomne (č. l. 138).

Na základe žiadosti právneho zástupcu žalobcu (č. l. 142) bol termín pojednávania zrušený a bol vytýčený nový termín dňa 27.05.2013.

Dňa 12.04.2013 bolo súdu doručené vyjadrenie žalovaného, ktoré súd zaslal žalobcovi (č. l. 160).

Vyjadrením doručeným súdu dňa 23.05.2013 (č. l. 161) žalobca žiadal, aby súd pripustil do konania vstup žalovaného v II. rade: ZSE Distribúcia a.s., [REDACTED].

Na pojednávaní konanom dňa 27.05.2013 súd uložil žalobcovi, aby v lehote 15 dní oznámil súdu, či žiada o zámenu účastníkov, o pribratie žalobcu v II. rade alebo o pribratie žalovaného v II. rade, resp. či žiada o pokračovanie s pôvodným žalovaným, (č. l. 164)

Prípisom doručeným súdu dňa 19.06.2013 (č. l. 165) žalobca žiadal pripustiť zmenu na strane žalovaného.

Uznesením zo dňa 20.09.2013 (č. l. 189) súd pripustil zmenu na strane žalovaného.

Dňa 04.02.2014 súd vytýčil termín pojednávania na deň 21.05.2014 (č. l. 191). Pojednávanie bolo na základe návrhu strán odročené na termín 24.09.2014 za účelom mimosúdnej pokonávky.

Pojednávanie dňa 24.09.2014 bolo odročené z dôvodu neprítomnosti právneho zástupcu žalobcu a žiadosti žalobcu na termín 11.02.2015 (č. l. 199 a 201).

Pojednávanie dňa 11.02.2015 bolo opätovne odročené na žiadosť právneho zástupcu žalobcu (č. l. 213) na deň 08.04.2015.

Pojednávanie konané dňa 08.04.2015 bolo odročené na deň 18.05.2015. Pojednávanie dňa 18.05.2015 bolo na základe PN zákonnej sudkyne odročené na deň 01.07.2015 (č. l. 232 - 234).

Pojednávanie dňa 01.07.2015 bolo opätovne odročené na žiadosť strán sporu (č. l. 235 a č. l. 261) na deň 19.10.2015.

Na pojednávaní dňa 19.10.2015 súd vyzval právneho zástupcu žalobcu na upresnenie petitu žaloby a špecifikáciu, z čoho sa uplatnený nárok skladá. Právny zástupca žalobcu oznámil súdu, že presnú špecifikáciu súčasného nároku doloží v lehote 3 dni písomne (č. l. 266). Súd pojednávanie odročil na neurčito za účelom znaleckého dokazovania a zároveň stranám uložil povinnosť predložiť v lehote 10 dní od konania pojednávania otázky na znalca.

Prípisom doručeným súdu dňa 16.11.2015 (č. l. 270) žalobca doložil spresnenie petitu, z ktorého nebolo zrejmé, ako sa žalobca dopracoval k uplatneným sumám, nakoľko nezodpovedali predloženým výpočtom.

Keďže návrh žalobcu bol nezrozumiteľný a súd potreboval pred ustanovením znalca a nariadením znaleckého dokazovania upresniť a ustáliť predmet sporu, súd výzvou zo dňa 07.12.2015 (č. l. 271) opätovne vyzval žalobcu na spresnenie petitu žaloby.

Dňa 29.02.2016 bola súdu doručená odpoveď na výzvu - spresnenie petitu návrhu (č. l. 272), kde žalobca rozpísal uplatnenú istinu a úroky z omeškania.

Uznesením zo dňa 12.12.2016 (č. l. 274) súd pripustil zmenu žaloby.

Strany nesplnili povinnosť uloženú na pojednávaní dňa 19.10.2015 a nepredložili súdu otázky na znalca, preto súd opätovne výzvou zo dňa 24.08.2017 (č. l. 275) vyzval strany sporu na ich predloženie.

Uznesením zo dňa 24.08.2017 (č. l. 277) súd uložil stranám povinnosť zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania.

Dňa 28.09.2017 boli zložené preddavky na znalecké dokazovanie na účet súdu.

V období od 29.11.2017 do 22.01.2018 súd e-mailovo komunikoval so znalcami v snahe nájsť dostupného znalca zapísaného v požadovanom odvetví a odbore, a to v Bratislavskom, Trnavskom a Nitrianskom kraji (vzhľadom na miesto výkonu znaleckej činnosti - Diakovce a vzhľadom na sídlo súdu - Bratislava).

Uznesením zo dňa 24.01.2018 (č. l. 299) súd ustanovil znalca a poveril ho vypracovaním znaleckého posudku.

Dňa 09.04.2018 súd poskytoval vyjadrenie k sťažnosti znalca voči jeho ustanoveniu v predmetnom konaní (č. l. 303).

Prípisom doručeným súdu dňa 30.04.2018 (č. l. 305) znalec žiadal o poskytnutie zálohy na výdavky súvisiace so znaleckou činnosťou a o povolenie použiť na účely znaleckej činnosti osobné motorové vozidlo.

Uznesením zo dňa 30.05.2018 (č. l. 308) súd priznal znalcovi požadovaný preddavok na výkon činnosti. Po vyznačení právoplatnosti bolo predmetné uznesenie dňa 23.07.2018 predložené do uctárne súdu na vyplatenie.

Kópia spisového materiálu bola zaslaná znalcovi na vypracovanie znaleckého posudku.

Z vyššie uvedených úkonov vyplýva, že súd vo veci priebežne koná tak, ako mu to dovoľuje stav zaťažnosti súdneho oddelenia.

Nadväznosť jednotlivých úkonov súdu spomaľovalo problematické ustalaťovanie predmetu sporu a tiež skutočnosť, že takmer každé podanie právneho zástupcu žalobcu bolo nasledované výzvami zo strany súdu za účelom upresnenia účelu a obsahu predmetných podaní. “

3.3 Sťažovateľ prostredníctvom svojho splnomocneného právneho zástupcu na uvedené vyjadrenie predsedníčky okresného súdu a zákonnej sudkyne nereagoval, ústavnému súdu iba oznámil: „... súhlasíme s upustením od verejného pojednávania.

Vzhľadom k dobe, po ktorú konanie na OS BA I. trvá sa domnievame, že ich vyjadrenie k našej sťažnosti nie je objektívne. “

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania

nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

5. Pokiaľ ide o chronológiu úkonov okresného súdu v napadnutom konaní, ktorá je popísaná v bode I/3.2 tohto nálezu, možno konštatovať, že tieto skutkové okolnosti sa spornými nestali, keďže ani sťažovateľ vo svojej replike nemal námietky proti takto opísanému skutkovému stavu. Rovnaké relevantné skutočnosti zistil aj ústavný súd z obsahu súvisiaceho spisu, preto pri posudzovaní napadnutého konania z týchto vychádzal, avšak opomenul duplicitné opísanie týchto úkonov.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

7. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní (pôvodne) „o zaplatenie sumy 66.553,81 eur s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia“ vedenom pod sp. zn. 26 Cb 328/2003 dochádza k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných

priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

9. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

10. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

10.1 Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd vo vzťahu k napadnutému konaniu uvádza, že vzhľadom na nutnosť znaleckého dokazovania možno posudzovanú záležitosť považovať po vecnej stránke za zložitejšiu, ktorú však v okolnostiach danej veci nemožno dávať do súvislosti s neobyčajne zdĺhavým priebehom napadnutého konania.

Po právnej stránke možno danú vec považovať za štandardnú, nijako sa nevyomykajúcu bežnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

10.2 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, treba poukázať predovšetkým na to, že ako to z chronológie úkonov vykonaných v napadnutom konaní vyplýva (pozri bod I/3.2 tohto nálezu), k predĺženiu napadnutého konania prispel aj samotný sťažovateľ (jeho právny zástupca) najmä tým, že podal neúplný návrh, a preto ho musel až šesťkrát (22. septembra 2004, 5. februára 2007, 9. marca 2007, 4. decembra 2007, 4. februára 2009 a 25. mája 2013) doplňovať, upresňovať predmet žalobného návrhu. V týchto súvislostiach už ústavný súd konštatoval, že požiadavka na konanie bez zbytočných prietáhov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a rovnako aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže mať svoju plnú relevanciu len pri takom návrhu na začatie konania, ktorý spĺňa všetky zákonom predpísané obsahové a formálne náležitosti (napr. II. ÚS 10/01, I. ÚS 41/02, II. ÚS 174/2018). Okrem uvedeného sťažovateľ nie vždy reagoval včas na výzvy súdu (napr. opakovane musel byť vyzvaný na odstránenie väd žalobného návrhu, dlhodobo nesplnil svoju povinnosť pri predložení otázok znalcovi a pod.) a v piatich prípadoch muselo byť pojednávanie odročené na žiadosť právneho zástupcu sťažovateľa. Na uvedené relevantné skutočnosti nemohol ústavný súd neprihliadnuť pri úvahe o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Pokiaľ sťažovateľ vo veci podal odvolanie, ústavný súd pripomína svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej využitie možností daných účastníkom konania procesnými predpismi (napr. v aktuálnom čase podľa Občianskeho súdneho poriadku) na uplatňovanie a presadzovanie ich práva v občianskom súdnom konaní spôsobuje síce predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prietahy (napr. I. ÚS 31/01). Využitím svojho práva na podanie opravného prostriedku teda sťažovateľ neprispel svojím správaním k zbytočným prietahom v konaní, avšak musel si byť vedomý toho, že tým prirodzene dochádza k oddialeniu rozhodnutia v jeho veci.

10.3 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a predovšetkým konštatuje, že celkové trvanie (od 10. decembra 2003 dodnes) napadnutého konania v dĺžke viac ako štrnásť a pol roka bez právoplatného rozhodnutia je už samo osebe

neprimerané, aj keď bol spis rok a tri mesiace na odvolacom súde (od 14. novembra 2011 do 20. apríla 2012) a toto obdobie nemožno pričítať na vrub okresnému súdu.

Okresný súd bol však v napadnutom konaní aj bez akýchkoľvek dôvodov opakovane krátkodobo, ale aj dlhodobo nečinný v obdobiach od 10. decembra 2003 do 24. augusta 2004 (minimálne šesť mesiacov), od 22. septembra 2004 do 13. apríla 2005 (šesť mesiacov), od 30. augusta 2005 do 14. februára 2006 (osem mesiacov), od 4. decembra 2007 do 29. septembra 2008 (deväť mesiacov), od 19. mája 2009 do 13. mája 2010 (jeden rok), od 24. apríla 2012 do 16. januára 2013 (deväť mesiacov) a od 29. februára 2016 do 12. decembra 2016 (deväť mesiacov). Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedliteľná, pretože viac ako štyri a pol roka okresný súd bez akýchkoľvek zákonných alebo iných dôvodov nevykonával vo veci žiadne úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Uvedené obdobie nečinnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prietahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné. Na „*objektívne okolnosti*“, teda na „*stav zaťaženia súdneho oddelenia*“, na ktorý v danej veci poukázala zákonná sudkyňa, nebolo možné prihliadať. Ústavný súd už v podobných súvislostiach viackrát vyslovil (pozri napr. sp. zn. I. ÚS 23/03 a v ňom cit. predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prietahy, a to len v tom prípade, ak sa pre tento účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných prietahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobo obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03). Okrem uvedeného ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené

činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti preto nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení okresného súdu (I. ÚS 6/06).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

11. V nadväznosti na uvedený výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

12. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, „z dôvodov uvedených v sťažnosti, poukazujúc najmä na dlhotrvajúcu právnu neistotu“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, ako aj vzhľadom na neodôvodnene dlhé trvanie napadnutého konania považuje za primerané vo výške 3 000 €. Ústavný súd pritom prihliadol aj na správanie sťažovateľa (pozri bod II/10.2 nálezu), ktorý permanentne musel upresňovať predmet svojho žalobného návrhu, ako i na to, že cieľom finančného zadosťučinenia je zmiernenie nemajetkovej ujmy, nie prípadná náhrada škody (napr. II. ÚS 67/03).

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil,

je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

13. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti 15. novembra 2017). Za dva úkony vykonané v roku 2017 patrí odmena v sume dvakrát po 147,33 € a režijný paušál v sume dvakrát po 8,84 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia pre sťažovateľa predstavujú sumu 312,34 €, ku ktorej bolo treba pripočítať 20 % DPH, teda sumu 62,46 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkove sumu 374,80 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

14. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. októbra 2018